

VERTAISOHJAUS NUORELTA NUORELLE BLOGI-KIRJOITUKSIN

Heimo Outinen

Ammatillisen opettajankoulutuksen
kehittämishanke
Toukokuu 2013
Ammatillinen opettajakorkeakoulu
Tampereen ammattikorkeakoulu

TIIVISTELMÄ

Tampereen ammattikorkeakoulu
Ammatillinen opettajakorkeakoulu

Outinen Heimo
Vertaisohjaus nuorelta nuorelle blogi-kirjoituksin

Opettajankoulutuksen kehittämishanke 34 sivua
Toukokuu 2013

Tämän kehittämishankkeen tehtävänä oli selvittää Tampereen ammattikorkeakoulussa toteutetun Varustamo-hankkeen nuorten vertaisohjaajien blogi-kirjoitusten sisältöä. Blogi-kirjoituksia analysoimalla oli tavoitteena selvittää sosiaalisen median hyötyjä vertaisohjauksen ja koulutuksen ulkopuolelle jäämisen ehkäisyn välineenä sekä sosiaalisen median luotettavuutta ohjattavien ja ohjaajien tasavertaisuudesta. Tehtävä toteutettiin vertaisohjauksen näkökulmasta.

Analysoitava aineisto koostui nuorten tekemistä blogi-kirjoituksia, jotka käsittelivät opiskelua ja ammatinvalintaa. Varustamon blogspotissa (<http://varustamo.blogspot.fi/>) oleva aineisto analysoitiin sisällönanalyysimenetelmällä.

Tulosten mukaan Varustamon vertaisohjaustoiminta täyttää laadukkaan vertaisohjauksen kriteerit ja blogi-kirjoitukset toimivat hyvin nuorten ammatinvalinnan ja koulutuslinjan valinnan tukemisessa. Vertaisohjauksen näkökulmasta on kuitenkin ongelmallista se, että blogien kommentit osuuksissa oli osallistujia niukasta. Vuorovaikutuksen puuttuessa jäi epäselväksi se, kuinka mahdolliset lukijat sisäistivät ohjauksen ja siinä esitetyt asiat. Blogi-kirjoitusten ja kommenttien kieliasusta nähtiin se, että ne ovat nuorten kirjoittamia. Näin ollen tasavertaisuus, nuorelta - nuorelle ohjaus, ohjaajien ja ohjattavien välillä toteutui.

Tämän kehittämishankkeen perusteella jatkokehittämisen haasteeksi nähdään se, kuinka saadaan aktiivisia osallistujia blogi-kirjoitusten pariin. Tavoitteena olisi saada vertaisohjauksen statuksella kulkevaan ohjausyöhön yhteisöllisyyttä ja kenties molemminpuolista yhteisöllistä oppimista.

Asiasanat: vertaisohjaus, vertaisohjaus verkossa, vertaisuus, yhteisöllisyys, syrjäytymisen ehkäisy

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	4
2 VERTAISTOIMINTA	5
2.1 Vertaisuus.....	5
2.2 Vertaisohjaus.....	5
2.3 Verkossa tapahtuva vertaisohjaus.....	7
2.4 Vertaisohjaus ja laatu	8
3 OPISKELUJEN ULKOPUOLELLE JÄÄMINEN	10
4 BLOGI OHJAUKSEN VÄLINEENÄ	11
4.1 Blogin sisältö ja tyyli	11
4.2 Sosiaalinen media ohjauksen välineenä.....	11
4.3 Blogeissa käytetty kieli	13
4.3.1 Nettikäyttämisen pelisäännöt.....	13
4.3.2 Viestintä netissä.....	14
4.3.3 Nuorison käyttämä kieli.....	15
5 HANKKEEN TARKOITUS, TAVOITE JA TEHTÄVÄ.....	16
6 METODI	17
6.1 Hankkeen aiheen muodostuminen	17
6.2 Aineiston kuvaus	18
6.3 Aineiston analysointi.....	18
7 TULOKSET	20
7.1 Koulutus- ja ammatinvalinta	20
7.2 Opiskeluun sitoutuminen	23
7.3 Nuorten kirjoittamaa?	26
8 YHTEENVETO.....	28
8.1 Tulosten tarkastelu	28
8.1.1 Vertaistoiminnan toteutuminen.....	28
8.1.2 Verkossa tapahtuva vertaisohjaus koulutuslinjan ja ammatin valinnassa	28
8.1.3 Verkossa tapahtuva vertaisohjaus apuna nuorten sitoutumisessa koulutukseen.....	30
8.1.4 Mistä seikoista kirjoitukset tunnistaa nuorten kirjoittamiksi?.....	31
8.2 Hankkeen merkitys	32
8.4 Jatkokehittäminen.....	32
LÄHTEET.....	33

1 JOHDANTO

Opiskeluista ja työelämästä pois pudonneiden nuorten suhteellinen määrä kaikista nuorista on huolestuttava tämän päivän yhteiskunnassa (ks. Myrskylä 2012). Huolen tästä asiasta on ilmaissut myös tasavallan presidentti Sauli Niinistö, joka perusti työryhmän pohtimaan keinoja nuorten syrjäytymisen ehkäisemiseksi vuonna 2012 (ks. Tasavallan presidentin kanslia). Opiskelujen nivelvaihe on nuorille kriittinen paikka koulutukseen tai työelämään siirryttäessä. Koska nivelvaiheessa on olemassa riski pudota pois opinnoista tai työelämästä, tarvitsevat opinnoista tai työelämästä poisputoamisen vaarassa olevat nuoret ohjausta opintoihin sijoittumisen ja työelämään siirtymisen tueksi. Nivelvaiheen ohjaustyötä kehittävä Varustamo-hankkeen tavoitteena onkin mallintaa hyviä käytäntöjä, jotta voitaisiin rakentaa toimiva ja toteuttamiskelpoinen verkkovertaisohjauksen koulutus- ja ohjausmalli.

Tämä kehittämishanke on osa Euroopan sosiaalirahaston (ESR) rahoittamaa Varustamo-hanketta, jossa pyritään kehittämään nuorelta nuorelle tapahtuvaa vertaisohjauksen mallia. Varustamo-hankkeessa vertaisohjaus toteutetaan sosiaalisen median keinoin muun muassa blogi-kirjoituksin. Varustamossa koulutetaan vertaisohjaajia, joiden tehtävänä on toimia vertaisohjaajina toisille nuorille. Koulutus on laajuudeltaan 3 opintopistettä. Ohjauksen kohderyhmäksi on valittu 16 – 25-vuotiaat nuoret, jotka ovat päättäneet peruskoulun tai toisen asteen koulutuksen sekä toisen asteen opinnoissa jatkavat ja opintonsa keskeyttäneet. Varustamo-hankkeen toteuttaa Tampereen ammattikorkeakoulu. (varustamo 2010.)

Tämän kehittämishankkeen tarkoituksena on selvittää Varustamon nuorten blogi-kirjoitusten sisältöä ja selvittää sosiaalisen median hyötyjä vertaisohjauksen ja koulutuksen ulkopuolelle jäämisen ehkäisyn välineenä. Tämän selvityksen aineistona on kymmenen nuorten kirjoittamaa blogi-kirjoitusta ja niihin liittyvä kommentointi, analyysimenetelmänä on ollut sisällön analyysi.

2 VERTAISTOIMINTA

2.1 Vertaisuus

Vertaisuudella tarkoitetaan sitä, että jokainen nähdään yhtä arvokkaana toimijana ryhmän sisällä. Vertaisen tulee asettua toiseen nähden samalle tasolle, ei ylä- eikä alapuolelle. Vaikka ryhmän sisällä toisilla on enemmän kokemusta kuin toisilla, on tärkeää osata välttää mestari - oppipoika-asetelmaa, koska silloin toinen olettaa olevansa ylivertainen toiseen nähden ja vertaisuus menettää merkityksensä. (Tikkamäki, 2013; Lindström & Autio 2003, 7.) Lähtökohtaisesti vertaisryhmän muodostavat jäsenet, jotka kokevat toisensa yhdenvertaiseksi jonkin taustalla olevan tekijän suhteen, esimerkiksi kykyjen, taustan, iän, velvollisuuksien, käsitysten, sosiaalisen tai oikeudellisen aseman tai oikeuden suhteen (Skaniakos, Penttinen & Lairio 2012, 84). Vertaisuus voidaan määritellä myös toisesta näkökulmasta, esimerkiksi se voidaan määritellä henkilöiden kautta esiintyväksi. Sen lisäksi vertaisuutta voidaan määritellä toiminnan tai toimintaympäristön kautta. Esimerkiksi Mikkonen (2009) on väitöskirjassaan esittänyt kohdehenkilöiden näkemyksen siitä, että vertaisuus määrittyy toiminnallisesti toteutuneen vuorovaikutuksen kautta. Oli määritelmä mikä tahansa, vertaisuus tarkoittaa lähinnä jaettua kokemusmaailmaa. Esimerkiksi nuori vertainen on henkilö, joka pystyy asettumaan toisen nuoren asemaan. Erityisesti nuoret ovatkin ryhmä, joille vertaisryhmät ovat tärkeitä tukipilareita. Vertaisryhmissä nuoret peilaavat ystävien ja nuorisokulttuurien kautta omaa kehitystään. (Lindström & Autio 2003, 7.)

2.2 Vertaisohjaus

Mannerheimin Lastensuojeluliitto on tuonut nuorten vertaisohjaustoiminnan mallin Suomeen vuonna 1996 ja sillä tarkoitetaan nuorten aktiivista toimintaa omassa vertaisryhmässään. Pohjaa Mannerheimin Lastensuojeluliiton vertaisohjaustoimintaan nuorten keskuudessa on luonut kouluissa tapahtuva tukiohjaustoiminta ja auto-onnettomuuksissa vammautuneiden nuorten tukena oleva vertaistoiminta. Näiden kokemusten pohjalta on saatu positiivisia ja lu-

paavia kokemuksia. Näiden kokemusten perusteella MML jatkoi vertaisohjaustoiminnan kehittämistä. Sittemmin vertaisohjauksesta on tullut laajalti käytetty nuorisotyön menetelmä. (Lindström & Autio 2003, 2-3, 8.)

Vertaisohjaajana toimii nuorten alakulttuurin tai ryhmän hyväksytty jäsen. Vertaisohjaajan ei tarvitse olla ”täydellinen” esikuva ryhmän jäsenille, mutta vertaisohjauskoulutuksen hän on käynyt läpi. Myös oma elämäntilanne tulee olla tasapainossa, että voi toimia vertaisohjaajana. Joskus vertaisohjauskoulutus onkin toiminut apuna koulutukseen tulevalle nuorelle, jolloin vertaisohjaajaksi valmistuminen on ollut toissijainen tavoite. Vertaisohjaajaksi aikovalla nuorella tulee olla herkkyyttä vastavuoroiseen ja aitoon sosiaaliseen kanssakäymiseen muiden nuorten kanssa. Ryhmän hyväksynnän ja koulutuksen lisäksi vertaisohjaaja tarvitsee taustalleen taustayhteisön, joka tarjoaa resursseja ja taloudellista tukea toiminnan toteutumiselle. (Lindström & Autio 2003, 8-9.) Esimerkiksi tämän kehittämishankkeen kohteena olevien vertaisohjaajien taustalla toimivana taustayhteisönä toimii Tampereen ammattikorkeakoulun toteuttama Varustamo-hanke. Resurssit ja taloudellinen tuki auttavat vertaisohjauksen ja -tuen toteutumisen kannalta välttämättömien ihmisten keskinäisten tapaamisten ja tapahtumien toteutumista. (Mikkonen 2009, 83.) Varustamo-hankkeeseen osallistuvien nuorten kohtaamispaikkana toimii sosiaalinen media. Tampereen ammattikorkeakoulu huolehtii tiloista ja laitteista laitteiden sekä vertaisohjaajien koulutuksesta.

Vertaisohjaaja voi toimia nuorten keskuudessa eritavoin. Hän voi olla motivoija tai innostaja. Hän voi olla promoottori ja erilaisten asioiden mahdollistaja tai hän voi toimia viestinviejänä nuorten ja nuorten parissa työskentelevien aikuisten välillä. Pääasiallisesti vertaisohjaaja toimii aikuisten apuohjaajana, tukee hapuilevaa nuorta ja välittää oppimaansa tietoa arkisissa tilanteissa. (Lindström & Autio 2003, 8-9.)

Aikuisen rooli nuorten vertaisohjauksessa on lähtökohtaisesti osallistuttaa nuoria. Tällöin nuori kohdataan toimijana, joka itse pystyy tekemään omaa elämää koskevia päätöksiä, mutta tarvitsee kuitenkin tukea ja välineitä päätösten tekoa varten. Aikuisen tehtävän onkin mahdollistaa nuorten omaehtoinen toiminta. Vaikka aikuinen toimii toiminnan mahdollistajana, on muistettava valvonta. Ai-

kuisen on pidettävä narut käsissään ja kannettava vastuu koulutuksesta ja toiminnan onnistumisesta. (Lindström & Autio 2003, 10-11.)

2.3 Verkossa tapahtuva vertaisohjaus

Verkossa tapahtuvassa ohjauksessa ohjaajan tehtävät muistuttavat perinteisiä ryhmäohjaajan tehtäviä sillä erotuksella, että toiminta pitää siirtää verkkoympäristöön. Haasteen verkko-ohjaukseen asettaa ohjattavien fyysinen sijainti. Ohjattavat ovat fyysisesti kaukana toisistaan ja ohjaaja ei voi olla varma kaikkien aidosta läsnäolosta. Ihmisten kohdatessa kasvokkain voidaan olla varmoja vuorovaikutuksen aitoudesta ja rehellisyydestä. Eleillä ja ilmeillä on perinteisesti merkitystä esimerkiksi viestinnän rehellisyyden kannalta. Verkko-ohjausta voidaan kuitenkin ohjata erilaisilla vihjeillä ja toimintaan perustuvilla kysymyksillä tai väittämillä, joilla ohjataan toimintaa tiettyyn suuntaan ja pyritään pitämään toiminta aktiivisena. Edellä mainitun kaltainen ohjaaminen ei ole yleistä perinteisissä fyysisissä ympäristöissä. (Jäminki 2008, 61, 141.)

Verkossa tapahtuvassa ohjauksessa on huomioitava erilaiset toimintaympäristöt ja se kuinka erilaiset ympäristöt tukevat ohjattavia. Verkkovuorovaikutuksen yhteydessä voidaan puhua eriaikaisesta ja reaaliaikaisesta toimintaympäristöistä. Kumpikin edellä mainituista ympäristöistä tukee erilaista reagoijaa ja erilaista toimintaa. Reaaliaikainen toimintaympäristö tukee nopeaa reagointia ja eriaikainen toiminta ympäristö tukee mahdollisuutta tietoiseen pohdintaan ja uusien ajatusten syntyminen. (Jäminki 2008, 45.) Tämän kehittämishankkeen aineistona olevat blogi-kirjoitukset kuuluvat eriaikaiseen toimintaympäristöön, jolloin ohjaukseen osallistuvilla on enemmän aikaa pohtimiseen ja omien ajatusten jäsentämiseen. Blogi-kirjoitukset ovat pääsääntöisesti tekstipohjaista kommunikaatiota, jolloin kommunikaatio pakottaa ajattelemaan ja muotoilemaan omaa ajattelua uudella tavalla. Viivästetty kommunikaatio antaa keskustelijoille mahdollisuuden miettiä omia näkökulmia. Tällöin verkkokeskustelut voivat käynnistää kommunikatiivista reflektiota ja tiedostamisprosesseja. (Manninen, Burman, Koivunen, Kuittinen, Luukannel, Passi & Särkkä 2007, 78.)

Samalla tavalla kuin perinteiseen vertaisohjaukseen, liittyy verkkovertaisohjaukseen myös yhteisöllisyys. Esimerkiksi kontekstisidonnaisella yhteisöllisyydellä voidaan luoda viestiketjuja, jotka toimivat vertaisohjauksen polkuna. Tällaisten viestiketjujen keskustelu leviää sosiaalisessa mediassa ja kerää nopeasti lisää osallistujia. Blogi-kirjoitukset ja niiden kommentit toimivat omanlaisena viestiketjuna, koska ne ovat usein kaikille avoimia. (Pönkä & Impiö 2012, 27, 41.) Sosiaalisessa mediassa toiminnan ytimenä voidaankin pitää käyttäjien yhteisen merkityksen muodostumista. Sosiaalisen median palveluissa on olemassa lukuisia erilaisia yhteisöllisyyden muotoja (Ryhmät, verkkoyhteisöt ja sosiaaliset verkostot), jotka muodostavat käyttäjille oman merkityksen. Merkitys muodostuu yhteisöllisestä toiminnasta ja siitä mitä ihmisten välillä tapahtuu. Tällöin liikutaan yhteisöllisen oppimisen viitekehyksessä. (Pönkä & Impiö 2012, 25.)

2.4 Vertaisohjaus ja laatu

Laadukas vertaisohjaus on parhaimmillaan jatkumo. Kallisen, Kerbsin ja Nurmen (2006) kehittämissuorituksen mukaan vertaisohjaaja siirtyy jatkumon myöhemmässä vaiheessa aktiiviseksi alumniksi ja myöhemmin mahdollisesti mentoriiksi, jolloin ohjattavasta oppilaasta tulee itsestään vertainen ohjaaja seuraaville tulokkaille. Tällä tavalla edetessään jatkumo turvaa vertaisohjauksen jatkuvuuden. Laadukkaana vertaisohjauksen tuloksena vertaisohjaus tarjoaa ohjattaville keinon ja kanavan päämäärän saavuttamiseksi. (Kallinen, Kerbs & Nurmi 2006, 48.)

Jotta vertaisohjausta voidaan hoitaa organisoidusti ja laadukkaasti, on ohjaustoiminnan taustalla oltava oma organisaatio, jonka tehtävänä ovat vertaisohjaajien toiminnan tukeminen ja heidän asemansa edistäminen. Toisin sanoen vertaisohjaukselle tulee turvata riittävät toimintaresurssit, eli välineet, tilat, aika ja raha. Edellä mainittujen resurssien lisäksi on toimintaan saatava riittävästi osallistujia, että voidaan taata laadukas toiminta. (Kallinen, Kerbs & Nurmi 2006, 48-50.)

Toiminnan jatkuvuuden ja resurssien lisäksi laadukas vertaisohjaus kulminoituu ihmisiin, vertaisohjaajiin. Vertaisohjaajien on oltava motivoituneita tehtävänsä

ja aidosti kiinnostuneita projektin läpiviemisestä. Vertaisohjaajien rekrytoinnin lähtökohtaisena ajatuksena tulisikin olla, että vertaisohjaajaksi ei ryhdytä, heidät valitaan. Vertaisohjaus on lähtökohtaisesti vapaaehtoistyötä. Vertaisohjaajaksi ryhdytään omasta halusta, toimintaan ollaan valmiita käyttämään omaa vapaa-aikaa eikä toiminnalla tavoitella aineellista hyötyä. Toki vastavuoroisesti toiminnan laadukas toteuttaminen edellyttää sitoutumista myös ohjattavilta. Motivoituneet vertaisohjaajakandidaatit ovat luonnollisesti koulutettava tehtävää varten. Koulutuksen päämääränä on antaa valmiudet ja tieto taito vertaisohjaukselle asetettujen tavoitteiden laadukkaaseen toteuttamiseen. Koulutuksen ohessa olisi myös hyvä kartoittaa ohjaajien mielenkiinnon kohteet, koska laadukkaan vertaisohjauksen näkökulmasta olisi hyödyllistä erikoistua tietyille ohjauksen osa-alueelle. (Kallinen, Kerbs & Nurmi 2006, 51-54.)

Jotta vertaisohjauksen laatu saadaan pidettyä korkealla tasolla, on yksi tärkeimpiä tukijalkoja toiminnan järjestelmällinen seuraaminen. Vain palautteen ja kokemusten perusteella voidaan arvioida, miten toiminnan tavoitteet on saavutettu, missä on onnistuttu tai epäonnistuttu ja miten toimintaa tulisi jatkossa kehittää tai muuttaa. (Kallinen, Kerbs & Nurmi 2006, 55-56.)

3 OPISKELUJEN ULKOPUOLELLE JÄÄMINEN

Julkisissa keskusteluissa ja mediassa puhutaan paljon syrjäytyneistä nuorista. Myrskylän (2012) mukaan syrjäytyminen on kuitenkin laaja ilmiö ja käsite, jolla tarkoitetaan laajaa psyykkis-aineellista ongelmakokonaisuutta, henkistä putoamista yhteiskunnan normaalien käytäntöjen ulkopuolelle tai erilaisia päihderiippuvuuksia ja rikollisuuden muotoja. Syrjäytymistä voitaneen kutsua ennemminkin tilastoihin viittaavaksi käsitteeksi. Syrjäytyneiksi luokitellaan sellaiset työvoiman ja opiskelun ulkopuoliset nuoret, joilla ei ole peruskoulun lisäksi muuta koulutusta. (Myrskylä 2012, 2.) Tämän määritelmän mukaan tässä kehittämishankeraportissa on päädytty käyttämään syrjäytymisen sijaan opiskelujen ulkopuolelle jääminen käsitettä. Kyseessä on vähemmän leimaava kuvaus nuorista, jotka jäävät ilman opiskelupaikkaa ja näin ollen mahdollisuutta valmistua ammattiin.

Koulutustaustalla on selkeä vaikutus työelämästä putoamiselle. Erityisesti riski jäädä vaille opiskelupaikkaa ja työtä kasvaa 18 ikävuoden jälkeen. Opiskelupaikkaa vaille jääminen on kohtalokasta nuorelle. Ilman koulutusta työllisyys pysyy alhaisella tasolla läpi työiän, jolloin työvuosia kertyy vähän ja työttömyysvuosia kertyy enemmän. (Myrskylä 2012, 9.)

Opiskelujen ja työmahdollisuuksien ulkopuolelle jäävien nuorten määrä ei ole merkittävästi kasvanut, mutta tilannetta pidetään siitä huolimatta huolestuttavana. Huolen aiheen aiheuttaa opiskelujen ulkopuolelle jäävien nuorten suhteellinen osuus kaikista nuorista, sillä nuorten ikäluokat ovat pienentyneet. Tästä johtuen Suomessa on jatkuvasti yhden ikäluokan verran opiskelujen ulkopuolelle jääviä nuoria. Vaikka opiskelujen ja työelämän ulkopuolelle jäävien nuorten määrä pysyy vakiona, joukko muuttuu koko ajan. Opiskelupaikkaa vaille olevien joukosta poistuu osa vuosittain, mutta heidän tilalle tulee lähes yhtä paljon uusia nuoria, jotka ovat vaille opiskelupaikkaa ja työtä. (Myrskylä 2012, 5-6, 16.) Myrskylän (2012) raportissa ilmenevä huoli nuorten jäämisestä opiskelujen ja työn ulkopuolelle on esitetty yhteiskunnallisesta näkökulmasta. Suomen väestö ikääntyy, jolloin työvoiman vähentyessä huoltosuhde heikkenee. Nostamalla työllisyyslukuja saamme myös lisää työssäolovuosia ja sitä myöten huoltosuhdetta vahvemmalle kannalle.

4 BLOGI OHJAUKSEN VÄLINEENÄ

4.1 Blogin sisältö ja tyyli

Blogi on asiasisällön luomista sekä julkaisua ja sen lähtökohtana on se, että sitä pitää yllä yksi tai useampi henkilö. (Alastila 2009, 36; Aarreniemi-Jokipelto 2010, 32). Blogin aihealueet voivat käsitellä lähes mitä tahansa, mutta omalle blogille on aina hyvä määritellä oma aihealue, jota käsittelee kirjoituksissa. Blogin sisällöllistä antia leimaa se, että ne ovat aina joiltakin osilta henkilökohtaisia ja tunnistettavia. Sama piirre henkilökohtaisuuksista ja tunnistettavuudesta leimaa blogeja, vaikka kyseessä olisi jonkin organisaation johdettua viestintää. (Alastila, 2009, 36.) Blogin sisältö on aina ajankohtaista ja kirjoituksia voidaan linkittää muihin blogeihin ja verkkosivuihin. Hyvän blogin päivittäminen onkin tiheässä aikataulussa tapahtuvaa, minimissään puhutaan kerran kuukaudessa tapahtuvasta kirjoittamisesta. (Alastila 2009, 36; Manninen, ym. 2007, 87.)

Blogin tyylin tulisi olla omakohtainen ja persoonallinen. Manninen ym. (2007) esittää Majavan (2005) näkemyksen siitä, että blogit voivat olla tyyliiltään henkilökohtaisia päiväkirjoja, poliittisia kampanja- ja mielipideblogeja, kolumneja ja uutissivustoja, kuvablogeja, ääniblogeja sekä erilaisia opetus-, kurssi-, tai tutkimusblogeja. Blogi-kirjoitukset voivat olla kantaa ottavia tai huumorilla höystettyjä, mutta erittäin tärkeää on kuitenkin muistaa fiksun nettikäyttäytymisen pelisäännöt. On hyvä muistaa, että se mitä kirjoitetaan sosiaaliseen mediaan jää elämään pysyvästi. (Alastila 2009, 26, 36; Manninen ym. 2007, 87.)

4.2 Sosiaalinen media ohjauksen välineenä

Nurmi (2010) jakaa Joisonin, ym. (2007) ja Efimovan (2008) näkemyksen blogien pitämisestä. Blogien pitäminen on voimaannuttavaa, oman äänen hakemista ja palautteen saamista siitä. (Nurmi 2010, 21.) Nurmi (2010) puhuu virtuaalisesta voimaantumisesta, joka tapahtuu yhteisöissä kirjoittamalla ja keskustelemalla, toisinaan tukemalla ja kritisoimalla. Ajatuksena onkin se, että yhteisössä mu-

kana olevilla kehittyä taito kuunnella toisten sanomaa ja osata poimia sanomasta asioita, joita yhdistää omaan ajatteluun ja rakentaa saaduista tiedoista uutta. Jotta motivaatio uusiin asioihin heräisi, on osallistujien saatava myönteisiä tunnereaktioita toiminnasta. Vahva kiinnostus asioihin vie kehitystä eteenpäin ja kiinnostuksen herättämiseksi täytyy saada ohjattavan tahto heräämään. Virtuaalisessa maailmassa tapahtuvassa ohjauksessa voi halutessaan päästä haastaviin tilanteisiin. Niistä selviytyessä muodostuu onnistumisen tunteita ja toistuksessaan kokemus onnistumisesta voimistaa uskoa omaan oppimiskykyyn ja ihminen pääsee virtuaalisen voimaantumisen kehälle. Virtuaalisen voimaantumisen kehä ruokkii eteenpäin menemistä ja saa ihmisen kaipaamaan uusia haasteita.

Sosiaalisen median käyttämistä ohjauksen välineenä tukee myös se, että tietynlainen nuoria leimaava yhteisöllisyys on nykypäivänä hyvin pitkälle verkossa. Sosiaalinen media ja siellä olevat yhteisöt synnyttävät oppimisen näkökulmasta menetelmiä, syöttävät uutta informaatiota ja virittävät sosiaalisia tilanteita. (Nurmi 2010, 14-21.) Uusi informaatio syntyy keskustelujen kautta ja keskustelu on erityisesti se elementti, joka yhdistää ihmisiä. Keskustelu muodostuu siitä, että esimerkiksi blogaaja vastaa lukijoiden kommentteihin ja seuraa aktiivisesti muiden blogeja, rakentaa niihin linkkejä ja joskus myös kommentoi niitä. (Alastila 2009, 27.) Blogien tarkoituksena on siis rohkaista vuorovaikutukseen, kommentoinnin lisäksi myös blogien välisellä keskustelulla (Kalliala & Toikkanen 2009, 41).

Sosiaalista mediaa voidaan pitää omalla tavallaan helppona ohjauksen välineenä, erityisesti ohjattavalle. Esimerkiksi puhuttaessa syrjäytymisvaarassa olevista nuorista, voi heidän olla helpompi kertoa vaikeista henkilökohtaisista asioista, kun toista osapuolta ei näe. Vaikeiden asioiden jakaminen voi muodostua helpommaksi, koska ei tarvitse pelätä kasvojen menettämistä. Nurmi (2010) on esittänyt Heinosen (2008) näkemyksen verkkoyhteisöjen ruumiittomuudesta ja kasvottomuudesta. Heinosen ajatusten mukaan ihmisten on virtuaalimaailmassa helpompi hyväksyä toisten ajatukset ilman ulkonäön tuomia odotuksia, paineita ja ennakkoluuloja. Esimerkiksi moni ujo ja syrjään vetäytyvä on alkanut ilmaista itseään monipuolisesti netissä. Moni on verkossa sosiaalisempi ja rohkeampi ja näin ollen itsetunto vahvistuu. (Nurmi 2010, 19; Nyrhilä & Savolainen

2010, 34.) Toinen seikka, joka madaltaa kynnystä verkko-ohjaukseen osallistumisesta on se, että verkosta voi halutessaan poistua vapaasti ilman selityksiä. (Nurmi 2010, 19).

Nyrhilä & Savolainen (2010) ovat selvittäneet YAMK kehittämistehtävässään sosiaalisen median käyttöä vertaisohjauksessa nuorisotyössä. Työ on ollut esiselvitys Tampereen ammattikorkeakoulussa toteutuvaan Varustamohankkeeseen. Tarkoituksena oli toimia hankkeen käynnistysvaiheessa ja tuottaa perustietoa hankkeen käynnistämistä varten. Nyrhilän ja Savolaisen kehittämishankkeessa todetaan, että verkko on hyvä väline ohjaukseen, niin tuen antamiseen kuin reaaliaikaisen tiedon välittämiseen. Erityisesti vertaisohjauksessa nuoret voivat jakaa ajatuksiaan reaaliaikaisesti ja näin ollen vertaisohjaukselle mahdollistuu tehokas reaaliaikainen tiedon jako. Sosiaalisen median hyöty onkin se, että yhteydenpito nuoriin monipuolistuu ja helpottuu. Vaikka verkko-maailma antaa ohjaukselle hyvät mahdollisuudet, on muistettava myös haasteet joita se asettaa. Nyrhilä ja Savolainen (2010) nostavatkin esiin valvonnan haasteen ja nettiturvallisuuden. Näin ollen onkin enemmän kuin tärkeää, että verkko-vertaisohjauksessa käytetään ohjattuja sosiaalisen median muotoja. Lisäksi vertaisohjauksen näkökulmasta katsottuna ohjauksen tulisi olla mahdollisimman tarkoituksen mukaista ja nuorten tarpeista lähtöisin olevaa. (Nyrhilä & Savolainen 2010, 34-37.)

4.3 Blogeissa käytetty kieli

4.3.1 Nettikäyttäytymisen pelisäännöt

Netti-etiketti (netikettti) tarkoittaa sähköisten viestintävälineiden käyttäytymissääntöjä. Nettiketin mukaan on muistettava kohteliaisuus ja suvaitsevaisuus toimittaessa sähköisten viestintävälineiden parissa. On muistettava, että sosiaalisessa mediassa voi kuka tahansa ottaa viestin vastaan. Tällöin on esimerkiksi muistettava ottaa huomioon mahdolliset vastaanottajien kulttuuritaustat. Ennen kirjoittamista kannattaa myös selvittää aikaisempien kirjoitusten kieliasu, onko

kyseessä virallisella kielellä käytyä keskustelua vai onko käytössä ollut puhekieli ja näin ollen vapaampi keskustelumuoto. On hyvä myös muistaa, että kaikki kirjoitettu jää julkiseen verkkoon ikuisiksi ajoiksi. Julkaistaessa uusi kirjoitus blogissa siitä lähtee välittömästi tieto ns. ping-palvelimelle. Ping-palvelin välittää tiedon tuhansiin eri seurantalpalveluihin. Tällöin kirjoituksen poistaminen on jo myöhäistä, sillä tieto on jo päässyt eteenpäin. On siis hyvä harkita mitä sähköiseen mediaan kirjoittaa. Yleinen kohteliaisuus ja suvaitsevuus ovat tärkeitä elementtejä nettikäyttäytymisessä. Käytäessä keskusteluja verkossa, on hyvä muistaa vastaanottajan ja vastaajan olevan toinen ihminen. Keskustelukumppaniasi on kohteliasta kohdella tasavertaisena henkilönä. (Kalliala & Toikkanen 2009, 53, 129.) Asia tuleekin kirjoittaa siten, että pystyisit sen kertomaan vastaanottajalle myös kasvotusten.

4.3.2 Viestintä netissä

Blogeissa käytettyjä viestintäkanavia ovat oma blogi tai kommenttikenttä toisen blogissa. Mikäli haluaa saada viestin / mielipiteen kirjoittajan tietoon, kannattaa kirjoittaa kommentti suoraan kirjoittajan blogiin kommentointialustalle. Mikäli haluaa viestin / kommentin oman lukijakunnan tietoon, kannattaa teksti kirjoittaa omaan blogiin. (Kalliala & Toikkanen 2009, 42.) Verkkoviestinnässä pääsääntöisesti pelkästään kirjoitettua tekstiä, jolloin viestintä jää helposti kovin kapealaiseksi. Kirjoittamalla viestiminen on sosiaalisessa mediassa monessa mielessä helpoin viestintä menetelmä, mutta on muistettava, että kirjoittamalla viestissä väärinymmärrysten riski kasvaa. Väärinymmärrysten välttämiseksi on perinteisessä blogaus-kulttuurissa kirjallinen viestintä perustettava perusteltuun tekstiin ja argumentointiin. Hyvä blogi-kirjoitus onkin kohtuullisen pitkä ja siinä viitataan lähteisiin. (Kalliala & Toikkanen 2009, 42, 73, 129.)

Tekstin lisäksi verkkoviestinnässä voidaan käyttää kuvia, videoita ja ääninauhotteita. Kuvat rikastuttavat tekstiä ja lisäävät kirjoitusviestinnän informatiivisuutta. Ääni sen sijaan tuo mukanaan erilaisia äänenpainoja, jotka voivat ehkäistä mahdollisia väärinymmärryksiä. (Kalliala & Toikkanen 2009, 61-73.)

4.3.3 Nuorison käyttämä kieli

Piia Joronen (2007) esittää Pro gradu -tutkielmassaan, ettei elävässä elämässä ole olemassa yhtenäistä nuorten kieltä. On olemassa vain kategoria, nuorten kieli, jonka avulla voidaan puhua nuorten kielestä. Nuorten käyttämässä puhekielessä on enemmän täytesanoja kuin varttuneemman väestön puhumassa kielessä, joten nuorten puhuma kieli on rakenteellisesti keskeneräisempää. Lisäksi nuoret käyttävät keskusteluissa erilaisia merkityksiä sisältäviä sanoja ja slangia. Slangi koostuu eri kielten sanoista (suomenkieli, ruotsinkieli, venäjänkieli ja englanninkieli). Esimerkiksi alun perin Helsingissä kehittynyt stadinslangin tarkoituksena oli yhdistää erikielisiä puhujia. (Joronen 2007, 22-27.)

Turun yliopiston verkkolehteen haastateltu suomenkielen dosentti Kari Nahkola kertoo kielen muuttumisesta. Nahkolan mukaan jokainen uusi sukupolvi muokkaa kieltä ja luo oman erityisen kielensä. Uudet sukupolvet keksivät uusia sanoja ja uusia ääntämistapoja tai lainaa sanoja toisista kielistä. Niin puhuttu kuin kirjoitettukin kieli muuttuu ja kehittyy sukupolvien vaihtuessa. Kieli onkin Nahkolan mukaan tärkeä osa nuorisokulttuuria. (Kollanen 2008.) Kielen muuttumiseen viittaa myös kotimaisten kielten keskuksen johtaja Pirkko Nuolijärvi. Nuolijärvi ottaa kantaa suomen kielen muuttumiseen Tapio Ilarin (2013) Aamulehden verkkosivuille laatimassa kirjoituksessa. Suomen kielen muutosta Nuolijärvi kuvailee muutamilla esimerkeillä; ilmaisun ”minun äitini” muuttumista muotoon ”minun äiti”, konsulttien käyttämällä termillä ”substanssiosaamista”, facebookissa esiintyvällä ”jaxuhaleja” ilmaisulla ja englannin kielestä lainatulla ”benchmarkingilla”. Nämä termit ja ilmaisut kuvaavat erinomaisen hyvin sukupolvien mukana tapahtuvaa suomenkielen muutosta.

Tämän päivän ilmiönä puhutun ja kirjoitetun kielen rinnalle on kehittynyt verkkokieli, jota Nahkola kutsuu sähkötekstiksi. Eräs sähkötekstin ilmenemismuoto on hymiöt. Nahkola kuvaa hymiöitä kiinalaisesta kirjoituksesta periytyväksi ilmaisumuodoksi. Hymiöillä voidaan ilmaista esimerkiksi tunnetiloja. Sähkötekstin yleistymisen on tuonut mukanaan muutoksia nuorten kirjakielen hallintaan. Kirjakielen käyttö on Nahkolan mukaan vähentynyt verkkokielen käytön lisääntyessä. Tämän seurauksena nuoret eivät hallitse kirjakielen sääntöjä yhtä hyvin kuin ennen. (Kollanen 2008.)

5 HANKKEEN TARKOITUS, TAVOITE JA TEHTÄVÄ

Tämän kehittämishankkeen tehtävänä on selvittää Varustamon nuorten blogikirjoitusten sisältöä. Blogikirjoituksia analysoimalla on tavoitteena selvittää sosiaalisen median hyötyjä vertaisohjauksen ja koulutuksen ulkopuolelle jäämisen ehkäisyn välineenä sekä sosiaalisen median luotettavuutta ohjattavien ja ohjaajien tasavertaisuudesta. Tasavertaisuutta selvitetään blogikirjoitusten ja kommenttien kielellisestä ilmaisusta. Tehtävä toteutetaan vertaisohjauksen näkökulmasta.

Tutkimuskysymykset:

1. Millä tavalla verkossa tapahtuva vertaisohjaus tukee nuoria koulutus- ja ammatinvalinnassa?
2. Millä tavalla verkossa tapahtuva vertaisohjaus vahvistaa nuorten sitoutumista koulutukseen ja työelämään?
3. Mistä seikoista kirjoitukset tunnistaa nuorten kirjoittamiksi?

6 METODI

6.1 Hankkeen aiheen muodostuminen

Tämä kehittämishankeraportti on osa Varustamo-hanketta, jonka toteuttaja organisaationa toimii Tampereen ammattikorkeakoulu. Varustamo-hankkeen tarkoituksena on kehittää nuorelta – nuorelle tapahtuvaa vertaisohjauksen mallia sosiaalista mediaa hyödyntäen. Varustamo-hankkeen kohderyhmänä ovat 16 – 25-vuotiaat nuoret, jotka ovat peruskoulun, lukion tai toisen asteen ammatillisen koulutuksen päättäneet, opintoja jatkavat tai opinnot keskeyttäneet. Vertaisohjauksen tavoitteena on tukea nuoria siirtymävaiheissa ja pitää nuoret kiinni opinnoissa ja auttaa heitä pääsemään työelämään. (Varustamo 2010.)

Tämän kehittämishankeraportin tarkoituksena on selvittää Varustamon nuorten blogi-kirjoitusten sisältöä ja selvittää sosiaalisen median hyötyjä vertaisohjauksen ja koulutuksen ulkopuolelle jäämisen ehkäisyn välineenä. Koulutuksen ja työelämän ulkopuolelle jääminen on tärkeä aihe, jota myös syrjäytymisen termillä kuvataan. Vaikka opiskelujen ja työmahdollisuuksien ulkopuolelle jäävien nuorten määrä ei ole merkittävästi lisääntynyt, pidetään tilannetta huolestuttavana. Kuten Myrskylän (2012) raportissa on esitetty, huolen aiheen aiheuttaa opiskelujen ulkopuolelle jäävien nuorten suhteellinen osuus kaikista nuorista. Lisäksi käsiteltävä aihe on ajankohtainen, sillä käsiteltävä asia on nostettu esille aina Suomen Tasavallan presidentti Sauli Niinistöä myöten. Niinistö perustikin nuorten syrjäytymistä pohtivan työryhmän kesäkuussa 2012. (Tasavallan presidentin kanslia 2012.)

On olemassa tietoa opiskelupaikkojen ja työelämän ulkopuolelle jäävien nuorten määrästä ja siitä aiheutuvasta huolesta. Sosiaalinen media näyttelee nuorten elämässä merkittävää osaa, joten on tärkeää miettiä uusia keinoja nuorten tavoittamiseksi. Tämän kehittämishankeraportin laatijalla oli myös kiinnostusta perehtyä keinoihin nuorten osallistuttamiseksi ja halu raottaa sosiaalisen median maailmaa itselleen.

6.2 Aineiston kuvaus

Analysoitava aineisto on julkista tekstiä, joka on julkaistu Varustamo-hankkeen internet-sivustolla, <http://varustamo.blogspot.fi/> . Kyseessä on nuorten tekemiä blogi-kirjoituksia, liittyen aina jollakin tavalla opiskeluun ja ammatinvalintaan. Blogien aihealueita on kaikkiaan 31 kpl. Jokainen niistä sisältää eri määrän kirjoituksia. Aihealueittain kirjoitusten määrä on tällä hetkellä jakautunut aina kahdesta kahteenkymmeneen yhdeksään. Lisäksi sivustolta löytyy arkisto, jossa kirjoituksia on lisää. Vuoden 2011 arkistossa on 30 kirjoitusta, vuoden 2012 arkistossa on 95 kirjoitusta. Tämän hanketyön analysoitaviksi kirjoituksiksi on valittu yhteensä 10 blogi-kirjoitusta. Valintakriteerinä analysoitavien blogi-kirjoitusten valintaan asetettiin se, että niitä on kommentoitu. Kommenttien tuli olla pohtivampia kuin, että ”hyvä kirjoitus” tai ”napakka tietopaketti” tokaisuja. Kaikki tähän kehittämishankkeeseen valitut analysoitavat kirjoitukset koostuvat vuoden 2012 kirjoituksista.

Blogeissa käsiteltävät aihealueet:

ammatinvalinta, bloggaus, kaverit, kesä, kesätyö, kurssit, minun alani, minun tarinani, muuttaminen, nettikiusaaminen, nivelvaihe, nuorisotyö, nuorten palvelut Pirkanmaalla, opintojen keskeyttäminen, opiskelu, opiskelumotivaatio, pääsykokeet, sosiaalinen media, työ, työharjoittelu, ulkomaanvaihto, valmistuminen, vapaaehtoistyö, varustamo, vertaisohjaajakoulutus, vertaisohjaajana opittua, vinkkipankki, yhteishaku, yhteistyökumppanit, yrittäjyys. Analysoitavat kirjoitukset koostuivat kategorioista, ammatin valinta (2kpl), minun alani (1kpl), muuttaminen (1kpl), kaverit (2kpl), opiskelumotivaatio (1kpl), välivuosi (1kpl) ja Varustamo (2kpl). Analysoitavia kirjoituksia valittiin yhteensä kymmenen kappaletta kommentteineen.

6.3 Aineiston analysointi

Varustamon blogspotissa (<http://varustamo.blogspot.fi/>) oleva aineisto analysoitiin sisällön analyysillä. Sisällön analyysi siksi, koska sisällön analyysi on menetelytapa, jolla voidaan analysoida dokumentteja systemaattisesti ja objektiivisesti (Kyngäs, 1999).

Analyysin helpottamiseksi aineisto kopioitiin Microsoft Word tiedostoon, jotta voitiin tehdä teksteihin värikoodauksia tutkimuskysymysten mukaisesti. Aineistoa käsiteltiin kirjoitus kerrallaan kommentteineen ja poimittiin niistä ilmaisia liittyen tutkimuskysymysten aihealueisiin. Kirjoitukset kommentteineen luettiin läpi 2 – 3 kertaa. Ensimmäisellä lukukerralla saatiin kirjoituksesta yleinen kuva siitä, mistä siinä oli kysymys. Jo ensimmäisellä lukukerralla saattoi nousta esiin selkeitä asiayhteyksiä tutkimuskysymysten kanssa, mutta varsinainen asiayhteyksien luominen tapahtui toisella lukukerralla. Mikäli teksti luettiin kolmannen kerran, oli kysymyksessä asiayhteyksien tarkentaminen.

Jo heti ensimmäisellä lukukerralla muodostui käsitys siitä, että analyysiyksiköksi muodostuisi lause tai lyhyt asiakokonaisuus. Värikoodauksen jälkeen esiin nousseet ilmaiset siirrettiin erilliselle ”analyysipaperille”, joka oli toinen Microsoft Word tiedosto. Analyysipaperilla aineistoa ryhdyttiin pilkkomaan pienempiin kategorioihin tutkimuskysymysten alle.

Analysoitavat teemat muodostuivat suoraan tutkimuskysymysten perusteella. Kysymykset muodostivat aihealueet, joihin haettiin blogi-kirjoituksista aiheisiin liittyviä ilmaisia ja viittauksia. Ensimmäisen luokittelun jälkeen lajiteltiin ilmaiset ja viittaukset vielä pienempiin ryhmiin ja nimettiin ne yhdellä ryhmää yhdistävällä asialla ilmaisevalla sanalla, joista muodostuivat tutkimuskysymysten alle merkitsevät asiat.

Analyysin jälkeen teksteistä muodostuneet tulokset kirjattiin tähän kehittämisselityshankeraporttiin. Tulosten tarkoituksena on saada tietoa Varustamo-hankkeelle siitä, miten blogi-kirjoitukset toimivat verkossa tapahtuvassa vertaisohjauksessa.

7 TULOKSET

Tässä kappaleessa käydään läpi aineiston analyysissä esiin nousseet tulokset. Tuloksia kuvaavat kategoriat ovat esiteltyinä tutkimuskysymyksittäin.

7.1 Koulutus- ja ammatinvalinta

Tämän otsikon alle muodostui kuusi eri kategoriaa, jotka tukevat nuoren koulutukseen hakeutumista ja ammatinvalintaa. Kategorioiden nimiksi muodostui, toiminnan kehittäminen, rohkaisu, kokemusten jakaminen, neuvonta ja opastaminen, linkit ja motivointi.

Toiminnan kehittäminen

Varustamon koulutetut vertaisohjaajat tekevät työtä Varustamo-hankkeen sisällä. Vertaisohjaajien tehtävänä on nuorten ohjaaminen opiskelupaikan ja mahdollisen työpaikan löytämiseksi. Työhön kuuluu muutakin kuin pelkkä blogien kirjoittaminen ja vertaisten ohjaaminen. Kirjoittamisen lisäksi vertaisohjaajat kehittävät varustamon toimintaa ja verkossa toteutuvaa palvelua. Varustamon vertaisohjaajat olivat esimerkiksi käyneet sometu-verkoston infopisteellä hakemassa selvitystä siihen, kuinka sosiaalisen median kautta saadaan enemmän näkyvyyttä Varustamon toiminnalle. Heidän tavoitteenaan on saada enemmän näkyvyyttä ja tavoittaa kohderyhmää Varustamon Facebook-sivuilla, blogissa ja Twitterissä. Facebookissa haasteena on kirjoittajien mukaan se, että saadaan Varustamon sivuille tykkääjiä ja se että saadaan tykkääjät vielä palaamaan sivustolle uudelleen. Tähän tavoitteeseen päästään päivittämällä sivustolle säännöllisesti mielenkiintoista sisältöä. Kirjoituksen mukaan blogeissa on tärkeää, että omaan kirjoitukseen tai blogiin linkitetään muiden sivustoja ja ristiinlinkitetään blogia muiden käytössä olevien sosiaalisten medioiden välillä. Blogin kirjoittajan esittämiä keinoja tukee eräs kommentoija, joka kertoo, että on saanut omalle blogilleen enemmän lukijoita laittamalla linkin uuteen postaukseen Facebookiin ja blogilista.fi osoitteeseen.

Rohkaisu

Blogin kirjoittajat rohkaisevat nuoria tekemään erilaisia asioita, jotta he löytäisivät oma alansa. Eräässä kirjoituksessaan ohjataan kääntymään ulkopuolisenkin neuvonnan piiriin. Kirjoituksen lähtökohtana on pohdinta tulevasta ammatista ja uraohjaajan luona vierailu. Uraohjauksen jälkeen kirjoittaja kertoo päätyneensä opiskelemaan kasvatustieteitä. Kirjoittaja kertoo myös sen, että ei kuitenkaan vielä uraohjauksen jälkeenkään tiedä mikä hänestä tulee isona, mutta kertoo oivaltaneensa oman kiinnostuksen merkityksen opiskelujen suuntaamisessa. Samaisen kirjoituksen kommentissa nousee esiin ohjattavan huoli opiskelupaikan saamisesta, hän jopa kaipaa kannustusta pääsykokeita varten. Epävarmuuden tunteita aiheuttaa tietämättömyys pääsykokeista ja niiden toteutustavasta. Kommentoija toivoo, että pääsykokeet toteutettaisiin ”perinteisellä” menetelmällä, ettei menetelmää olisi muutettu. Kannustusta pääsykokeiden suhteen esitetäänkin seuraavissa kommenteissa. Kommenteissa annetaan neuvoja kuinka pääsykokeisiin kannattaa valmistautua ja siitä kuinka paljon pääsykokeisiin lukiessa oppii uutta.

Toisessa blogi-kirjoituksessa puhutaan välivuoden pitämisestä. Kirjoituksessa rohkaistaan nuoria tekemään rohkeitakin valintoja, mikäli haluaa miettiä tulevaisuuttaan hiukan eri näkökulmista. Tämän kirjoituksen kommentista, joka on toisen vertaisohjaajan kirjoittama, rohkaistaan välivuoden pitämiseen, mikäli löytää välivuodelle mielekästä tekemistä.

Kokemusten jakaminen

Vertaisohjaajat kirjoittavat jonkin verran kokemuksistaan erilaisista tilanteista, joista on ollut apua opiskeluun ja ammatinvalintaan. Kirjoittajien kokemukset ovat positiivisesti latautuneita ja niistä nousee esiin selvästi halu jakaa tietoa myös toisille nuorille. Yhdessä kirjoituksessa käsitellään jo edellä mainittua uraohjausta, josta kirjoittaja on ehdottomasti sitä mieltä, että se kannatti. Ohjauksen avulla hän oli saanut selkiytettyä omia ajatuksiaan ja neuvoja alavalintaa varten. Kirjoittaja kokee erityisesti, että keskustelu asioista tietävän henkilön kanssa auttoi järjestämään asiat ajatuksissa kohdalleen. Sen lisäksi, että ajatukset oman koulutusalan suhteen selkiytyivät, uraohjauksesta sai käytännön ohjeita, esimerkiksi CV:n suhteen.

Seuraavassa kirjoituksessa blogia kommentoinut henkilö pohtii pääsykoeasioita. Ohjaaja kertoo vastavuoroisesti omista pääsykoekokemuksista. Kommentteissa ohjaajan ja ohjattavan käsitykset pääsykokeiden muodosta ja toteutuksesta ovat hiukan eriävät, jonka johdosta myös ohjaaja heräsi ajattelemaan asiaa uudelta kantilta. Ohjaaja oli valmis tarkastamaan omaa tietämystään asiasta. Keskustelun yhteydessä ohjaaja kuitenkin kertoo pääsykokeisiin valmistautumisen kokemuksesta. Hän nostaa positiivisena asiana esiin oppimisen näkökulman ja mainitsee sen kuinka hän oli pääsykokeisiin valmistuessaan oppinut paljon uusia asioita. Vertaisohjaajat jakavat kokemuksiaan myös Varustamon vertaisohjaaja-koulutuksesta. Koulutukset joihin oli osallistuttu, olivat vastanneet hyvin kirjoittajien odotuksia. Rohkaisevana kokemuksena on nostettu esiin myös se, että opiskelijoita on kuunneltu ja heille on annettu päätösvaltaa.

Neuvonta ja opastaminen

Puhuttaessa ohjauksesta, ovat blogi-kirjoitukset luonnollisesti myös neuvovia ja vinkkejä antavia. Kirjoituksessa puhutaan muun muassa siitä, minkälainen oppiaine on sosiaalipsykologia ja missä sitä voi opiskella. Samaisessa kirjoituksessa kerrotaan myös minkälaisiin ammatteihin sosiaalipsykologi voi ajautua. Vaikka vertaisohjaaja kuvailee opintoja omassa kirjoituksessa, viittaa hän myös opinto-oppaaseen. Opinto-oppaaseen kirjoittaja viittaa sen vuoksi, että lukijat saisivat paremman kuvan siitä mitä sosiaalipsykologian opiskelu on. Viittauksen yhteyteen on laitettu linkki, joka johtaa opinto-oppaisiin.

Kirjoituksissa on myös neuvoja siihen, mitä asioita on hyvä lukea pääsykokeisiin valmistautuessa. Samaisessa yhteydessä vertaisohjaaja aukaisee käsitteitä, joita blogia kommentoinut ohjattava ei ole täysin ymmärtänyt. Koulutuslinjojen ja pääsykoeasioiden lisäksi kirjoituksissa on vinkkejä myös työnhakuun. Kirjoituksessa, jossa vinkataan työnhakuasioita, on lisättynä kaksi linkkiä joiden kautta voi töitä etsiä. Linkkien lisäksi on esitetty muitakin työnhaun vaihtoehtoja, kuten suoraan työnantajilta kysyminen ja suhteiden käyttäminen.

Välivuoden pitämiseen liittyvässä blogi-kirjoituksessa esitellään runsaasti vinkkejä erilaisista aktiviteeteista välivuoden pitämiseksi. Kirjoituksessa on listattuna kahdeksan eri vaihtoehtoa välivuoden pitämiseksi, jotta lukijoille aukeaisi uusia

mahdollisuuksia mahdollista välivuotta silmällä pitäen. Merkille pantavaa on se, että lähes kaikki listatut vaihtoehdot tukevat jollakin tavalla elämässä eteenpäin menemistä ja tukevat yhteiskunnan toiminnassa kiinnipysymisessä. Linjasta poikkeavana neuvona kirjoittaja on esittänyt mahdollisuuden aseellisen varusmiespalvelun ja siviilipalvelun laiminlyöntiin ja menemään edellä mainittujen palvelusten sijaan vankilaan.

Linkit blogeissa

Blogit sisältävät kiitettävästi linkkejä eri kirjoituksen aihetta käsitteleviin lähteisiin. Linkkejä löytyy opinto-oppaisiin, nuorille tarkoitettuihin uraohjauspalveluihin, toisiin blogi-kirjoituksiin, lähdetietoihin, erilaisiin opiskelupaikkakunnan palveluihin, opiskelija-asuntosäätiön sivuille, työvoimapalveluihin, kansalaisopiston sivuille, some infopisteelle ja ym. kohteisiin.

Motiovointi

Motiovointi ilmenee kirjoituksissa lähinnä kysymyslauseiden muodossa. Yhdestä blogi-kirjoituksessa on esitetty motiivin löytämiseksi ohjattaville tarkoitettuja kysymyksiä. Kysymykset on aseteltu siten, että ohjattavat ryhtyisivät refleктоimaan omia pyrkimyksiään. Mihin he haluavat jatkossa opiskelemaan? Mihin ammattiin tähtää? Mitä haluaa tulevaisuudessa tehdä?

7.2 Opiskeluun sitoutuminen

Tämän kokonaisuuden alle muodostui yhteensä viisi kategoriaa. Kategoriat sisältävät aihealueet: asioiden oivaltaminen, neuvojen jakaminen, hyvinvointi, opintojen tavoitteellisuus ja ulkoinen motiovointi.

Asioiden oivaltaminen

Kommenteista nousi esiin oivalluksia lähinnä ammatin valintaan liittyen. Ohjauksen perusteella eräs kommentoija on oivaltanut, että esimerkiksi uraohjauksen ei tarvitse olla liian virallista ja formaalia. Ohjausta voidaan toteuttaa myös nuoren tarpeista lähtien. Tämän kaltaisen oivaltamisen myötä kommentoija kertoo uraohjaukseen osallistumisen kynnyksen madaltuva. Toinen kommentista

esiin noussut oivallus on se, että ensimmäinen ammatinvalinta ei ole lopullinen ”kiveen hakattu” päätös. On vain tärkeää löytää asioita, joista on kiinnostunut.

Blogi-kirjoituksista nousee esiin sosiaalisen median mahdollisuudet. Oivallisesti eräs kirjoittaja toteaa sosiaalisen median tarjoavan mahdollisuuden entistäkin tukevampaan yhteisöllisyyteen kuin aikaisemmin on osattu hyödyntää. Kirjoittaja on myös sitä mieltä, että sosiaalisen median avulla voitaisiin lisätä nuorten hyvinvointia.

Ohjausten perusteella nuorille syntyy oivalluksia erilaisista asioista. Tätä voidaan kutsua myös oppimiseksi. Eräässäkin kirjoituksessa kirjoittaja pohtii ystävän pois lähtemistä. Ystävä on lähdössä ulkomaille vaihto-opiskelijaksi keräämään elämäkokemusta. Ystävän poislähtö aiheuttaa kirjoittajassa surua, mutta hän oivaltaa myös asian toisen puolen. Ensinnäkin hän osaa olla iloinen ystävänsä puolesta ja siitä että ystävä saa mahtavan tilaisuuden ja kokemuksen. Kirjoittaja oivaltaa sen, että ketään ei voi kahlita ja että ystävyys säilyy siitä huolimatta vaikka toinen onkin kaukana. Tässä tapauksessa nousee esiin myös se, että yhteydenpito on nykypäivänä erittäin helppoa.

Neuvojen jakaminen

Blogeissa jaetaan neuvoja opintolinja valintojen vaikutuksesta työllistymiseen. Kirjoittaja kertoo, että hänellä sivuaineesta muodostui myöhemmin pääaine. Kirjoituksessa kerrotaan myös, että tulevaisuuden työllistymiseen vaikuttavat opiskelijan omat sivuainevalinnat, aikaisempi työkokemus, työharjoittelut ja omat kiinnostuksen kohteet. Kirjoittajan mukaan myös tuurilla on oma osuutensa työllistymisessä. Kirjoituksesta löytyy myös listattuna mahdolliset ammatit, joihin tietyllä koulutuksella voisi sijoittua.

Yhdestä kommentista nousee esiin ohjeistusta siihen, kuinka tulee suhtautua suureen työmäärään. Kommentoija neuvoo nuoria keskittymään suuren työvuo- ren äärellä yhteen asiaan kerrallaan, jolloin työtaakka kevenee yksi homma kerrallaan.

Hyvinvointi

Harrastaminen mielletään voimakkaasti osaksi hyvinvointia. Analysoitavien blogi-kirjoitusten joukossa oli kirjoitus, jossa käsitellään erilaisia harrastusmahdollisuuksia. Erityisesti kirjoituksessa nostetaan esiin koulujen ja oppilaitosten tarjoamat harrastusmahdollisuudet. Siinä kerrotaan kuinka oppilaitoksilla on mahdollista osallistua erilaisten ryhmien, kerhojen ja kurssien toimintaan mukaan. Oppilaitosten harrastusmahdollisuuksista nostetaan esiin myös se, että se on opiskelijalle taloudellisesti edullinen vaihtoehto. Kirjoituksista löytyi myös kaupunkiesittely, jossa paikkakunnan ulkopuolelta muuttaneille nuorille esitellään kaupungin erilaisia harrastusmahdollisuuksia. Harrastusmahdollisuuksien lisäksi kirjoituksessa esitellään erilaisia ostospaikkoja ja liikenneyhteyksiä kaupungin sisällä. Kirjoituksen tarkoituksena onkin tehdä uusille tulokkaille kaupunkia tutuksi.

Hyvinvointiin liittyy toki muutakin kuin harrastaminen. Blogeista esiin nousseen näkemyksen mukaan vapaa-aika on tärkeää vastapainoa opiskelulle ja työlle, jotta jaksaa pitää yllä hyvää motivaatiota opiskeluun. Liikunta on yksi osa vapaa-aikaa, koska se virkistää. Mutta kirjoittaja korostaa myös sitä, että on muistettava nukkua riittävästi. Nukkuminen vapaalla on tärkeää, ettei kerää univelkaa alkavaa arkea varten.

Opintojen tavoitteellisuus

Vertaisohjaajat kannustavat blogien lukijoita miettimään omia henkilökohtaisia tavoitteita opintojen suhteen. Kirjoittelussa ohjataan lukijoiden pohdintaa kysymyksillä. Esimerkiksi lukijoita neuvotaan kysymään itseltään; mieti, miksi opiskelet ja että mieti, mitä haluat oppia nykyisessä koulussasi? Kysymysten lisäksi vertaisohjaajat neuvovat kuinka on hyvä suhteuttaa tavoitteita. Tavoitteiden suhteuttamisesta puhutaan kirjoittelussa siten, että isot tavoitteet kannattaa jakaa pienempiin osiin ja niitä kannattaa tarkistaa aina aika ajoin. Tavoitteiden Tarkastamisen yhteydessä kannattaa miettiä, onko saavuttanut tavoitteet ja tarvitseeko niitä tarkentaa. Mikäli ei ole vielä saavuttanut opiskelupaikkaa, ohjaajat neuvovat ottamaan tavoitteeksi esimerkiksi oppilaitokseen sisään pääsyn. Lopujen lopuksi kirjoituksessa ollaan sitä mieltä, että oma asenne ratkaisee paljon.

On osattava suhtautua tylsienkin asioiden puurtamiseen asenteella, niin on jo lähempänä omia tavoitteita.

Ulkoinen motivointi

Opiskelijat saattavat kannustaa itseään opiskelemaan ulkoisen motivoinnin välineillä. Eräässä kommentissa blogin kommentoija kertoo, kuinka hän palkitsee itsensä kurssin suorittamisesta. Hän kertoo, että kun asettaa itselleen palkinnon suorituksen loppuun saattamisesta, alkaa kiinnostus opiskelua kohtaan lisääntyä.

7.3 Nuorten kirjoittamaa?

Tulkittaessa kirjoituksia kolmannen tutkimuskysymyksen näkökulmasta muodostui kategorioita kuusi kappaletta, kielioppi / ei kirjakieli, täytesanojen käyttö, hymiöt, toisten arvostaminen (netiketti), digi-sukupolvi ja viittaukset kirjoittajan ikään.

Kielioppi / ei kirjakieli

Kirjoituksissa on käytetty puhekieltä kohtalaisen paljon. Kieliopilliset puutteet painottuvat kuitenkin enemmän kommentteihin kuin itse kirjoituksiin, vaikkakin myös itse blogi-kirjoituksissa näkee kieliopillisia puutteita. Sanaa ”mut” käytetään useammassa eri kommentissa. Samalla tavalla on lyhennetty kun sana ”ku” muotoon ainakin yhdessä kommentissa, kuten myös on tehty että-sanalle. Lisäksi, niin kirjoituksissa kuin kommentteissakin, ilmeni erilaisia puhekieleen viittaavia ilmaisuja, kuten ”haluais tehdä”, ”mä kans”, ”just siks” et sais”, ”ei tarvii tietää”, ”haluu tehdä”, ”tää ystävyys”, ”yks mun”. Kirjoituksista nousi myös esiin kapulakieli ja slangisanat. Esimerkiksi eräässä kirjoituksessa käytettiin lauseen lopussa lausahdusta, ”aika suurilta osin”, vaikka asia oli jo ilmaistu aikaisemmin kyllin selvästi. Slangisanoista silmiini osui sanonta ”feidaa”.

Täytesanojen käyttö

Täytesanoja ei ilmennyt niinkään itse blogi-kirjoituksissa, mutta kommentteissa niitä on käytetty kohtalaisen näkyvästi. Täytesanoina lauseissa esiintyy: ”jeps”, ”tää”, ”vähän” ja ”tosiaan”, ilmaisut.

Hymiöt

Analysoiduissa kirjoituksissa ja kommenteissa esiintyy hymiöiden käyttöä runsaasti. Pääpaino hymiöiden käytössä on kuitenkin kommenttien yhteydessä. Tätä työtä varten analysoiduissa kirjoituksissa esiintyi kahta erilaista hymiö mallia, :) ja :D. Näillä kuvataan iloa / hyvätuulisuutta ja jälkimmäisellä ääneen nauramista hieman sarkastisen kommentin yhteydessä.

Toisten arvostaminen (nettiketti)

Toisten kommentoijien arvostaminen on yhteisöllisessä toiminnassa tärkeää. Kuitenkin yhden kirjoituksen kommentissa ilmenee toisen kommentoijan väheksymistä. Väheksyntä nousee esiin kyseessä olevan kommentin sarkastisuudesta. Toinen kunnioituksen muoto osallistujia kohtaan ilmenee yhdessä blogikirjoituksessa. Kirjoituksessa opastetaan sosiaaliseen mediaan osallistuvien kunnioittavan toisia osallistujia kirjoittamalla sivustolle sopivalla tyyllillä. Kirjoituksessa viitataan siihen, että esimerkiksi aikuisen ei kannata yrittää kirjoittaa nuorten kielellä, jos se ei ole luontaista.

Digi-sukupolvi

Digi-sukupolveen viittaavat ilmaisut nousevat esiin niin kirjoituksista kuin kommentteistakin. Varsinaisissa blogi-kirjoituksissa puhutaan siitä kuinka kirjoittaja itse on tottunut kaivamaan kaiken tiedon netistä ja toisessa kirjoituksessa viitataan siihen kuinka on tärkeää saada olla vapaapäivänä facebookissa. Yhdessä kommentissa puhutaan blogaamisesta ja siihen liittyvistä väylistä. Kommentti viittaa siihen, että kirjoittaja on tottunut sosiaalisen median käyttäjä.

Viittaukset kirjoittajan ikään

Muutamasta kirjoituksessa esiintyy viittauksia kirjoittajien ikään. Viittaus on hyvin karkea, mutta tulkittavissa niin, että kyseessä on nuori ihminen. Esimerkiksi yhdessä kirjoituksessa viitataan siihen, kuinka turvaudutaan oman isän saavuttamaan vakavaraisuuteen. Kahdessa muussa ikään viittaavassa ilmaisussa kirjoittajat puhuvat siitä, kuinka ystävät ovat merkittäviä nuorelle ja siitä kuinka yksi vuosi on pitkä aika nuoren ihmisen elämässä. Yhdessä kirjoituksessa tuodaan esiin myös nuorille ominaista käyttäytymistä aikaisen aamun käsitteestä vapaapäivänä.

8 YHTEENVETO

8.1 Tulosten tarkastelu

8.1.1 Vertaistoiminnan toteutuminen

Varustamon vertaisohjaustoiminta täyttää laadukkaan vertaisohjauksen kriteerejä. Ensinnäkin se, että ohjaajat ovat saaneet kolmen opintopisteen koulutuksen vertaisohjaustoimintaan, takaa jo ohjaajien osaamisen toimia vertaisohjaajina. Toiminta vaikuttaa myös hyvin organisoidulta, jossa taataan ohjaajille mahdollisuus toiminnan kehittämiseen. Tulosten perusteella vertaisohjaajat pyrkivät kehittämään toimintaa siten, että saataisiin tavoitettua enemmän kohdejoukkoa blogien pariin. Mieleeni nousikin kysymys osallistujien vähäisyydestä tuloksia tarkastellessani. Analysoitavien kirjoitusten kriteerinä oli, että niiden tulee olla kommentoituja. Kommentteja esiintyi kirjoituksissa melko vähän ja eri kommentoijakin oli mukana vain muutamia. Tietyllä tavalla Varustamon blogeissa ei yhteisöllisyys toteudu sillä tavalla kuin odottaisi sen toteutuvan vertaistoiminnassa. Jotta kysymyksessä olisi vertaisohjaus tai vertaistoiminta sanan varsinaisessa merkityksessä, olisi hyvä että ohjaajien ja ohjattavien välille muodostuisi dialogia. Suuremmalla osallistujamäärällä saadaan enemmän näkökulmia ja vastavuoroisuutta ohjaajien ja ohjattavien välille. Itse blogi-kirjoituksen tulisi herättää ajatuksia, joita kommentoijat sitten täydentävät omilla näkemyksillään. Näin saataisiin aikaan yhteisöllistä verkkovertaisohjaustoimintaa ja oppimista.

8.1.2 Verkossa tapahtuva vertaisohjaus koulutuslinjan ja ammatin valinnassa

Blogi-kirjoitukset toimivat hyvin nuorten ammatinvalinnan ja koulutuslinjan valinnan tukemisessa. Kirjoitukset ovat rohkaisevia ja kannustavia. Nuoria kannustetaan tekemään rohkeasti erilaisia valintoja oman kiinnostuksen kohteen löytämiseksi. Rohkaisua monet nuoret saattavat tarvita myös, mikäli on jäänyt aikai-

semmin ilman opiskelupaikkaa. Vaille opiskelupaikkaa jääneen nuoren kynnyks saattaa kasvaa liian suureksi yrittää uudelleen. Näin tapahtuessa on suuri riski pudota pois koulutuksen ja työelämän piiristä. Rohkaisun tarve nouseekin hyvin esiin blogiin kommentoineen nuoren kirjoituksessa, jossa hän esittää tarpeen rohkaisulle pääsykokeita varten.

Nuorten vertaisohjaajien halu jakaa tietoa ja omia kokemuksia näkyy selvästi blogi-kirjoituksissa. Neuvot ovat kirjoittajien omia kokemuksia sellaisista asioista, joista on ollut apua opiskelussa ja ammatin valinnassa. Esimerkiksi kokemukset uraohjauksesta olivat positiivisia. Neuvoja annettiin myös pääsykokeisiin valmistumisen varalle. Pääsykokeet voivat olla kynnykskysymys monelle nuorelle hakeutua jollekin tietylle alalle. Silloin neuvonta pääsykokeisiin valmistumisessa on paikallaan. Monella saattaa olla puutteelliset opiskelutaidot ja silloin neuvonta auttaa myös pääsemään alkuun. Neuvontaa ja ohjaamista esiintyy kirjoituksissa laajemminkin kuin pelkästään pääsykoeasioiden suhteen. Tavoitteena on pitää nuoret kiinni yhteiskunnan toiminnassa mukana, jolloin luonnollisesti ajatellaan opiskelujen olevan oikea keino siihen. Totta onkin, että meritokratian maailmassa on käytävä kouluja saadakseen työtä. On kuitenkin huomioitava se, että kaikille nuorille ei ole itsestään selvää mitä he haluavat tehdä työkseen. Eräässä blogissa olikin oivallisesti huomioitu tämä asia neuvottaessa nuorille järkeviä vaihtoehtoja välivuodelle peruskoulun tai toisen asteen opintojen jälkeen. Tarkoituksena on ohjata nuoria tekemään jotain hyödyllistä sen sijaan, että he jäisivät kotiin ja putoaisivat pois yhteiskunnallisesta toiminnasta. Toki kirjoitukseen oli päässyt pieni kömmähdys, jossa kehoitettiin menemään vankilaan vakaumuksellisista syistä. Itse ajattelen tämän kaltaisen maininnan olevan näköalattomuutta, joka ajaa nuoria syrjään normiyhteiskunnasta. Mikäli kommentti vankilaan menemisestä on tarkoitettu humoristisessa mielessä tulkittavaksi, ei kirjoittaja ole siinä mielestäni onnistunut.

Opastamiseen liittyy myös sosiaalisen median mahdollistama tiedon jakaminen verkon välityksellä. Blogeissa oli esiteltyä runsaasti linkkejä, joihin oli suora pääsy kirjoituksista. Tämä mahdollistaa sen, että blogi-kirjoituksen lisäksi halukkaat pääsevät syventämään tietämystään käsiteltävästä asiasta. Myös ajankohdaisen tiedon hakeminen helpottuu ja tietoisuus tiedonlähteistä kasvaa.

8.1.3 Verkossa tapahtuva vertaisohjaus apuna nuorten sitoutumisessa koulutukseen

Nuorten opiskeluun sitoutuminen on mielenkiintoinen kysymys. Kuinka saadaan opiskelijat pysymään opinnoissa ja suorittamaan ne loppuun? Vertaisohjaajat ovat rohkeasti jakaneet omia elämässään tekemiään oivalluksia blogeissa ja kommentteissa. Omien oivallusten jakaminen auttaa myös ohjauksen tarpeessa olevien nuorten ajatusten ohjautumista oikeaan suuntaan. Kun joku toinen kertoo esimerkiksi, että elämässä on mentävä eteenpäin menetyksistä huolimatta, saattaa se auttaa toisiakin samassa tilanteessa olevia oivaltamaan asian samalla tavalla. Avoimuus ja rehellisyys vertaisohjauksessa johtaa kohti positiivista lopputulosta. Kuten Kauppila (2005) on esittänyt, avoimuudella ja rehellisyydellä saadaan aikaan positiivista vuorovaikutusta ja positiivinen vuorovaikutus johtaa positiiviseen lopputulokseen.

Nuorille on tärkeää myös se, että on ystäviä, joiden kanssa vietetään aikaa. Kuinka ystävien kanssa voidaan viettää aikaa muuten kuin ryhmäytymällä ja olemalla yhdessä. Nuorille kaverit ja ystäväpiiri toimivat omalla tavallaan itsenäistymisvaiheessa perheen korvikkeena (vrt. Maslowin teorian). Asian on esittänyt muun muassa Metsämuuronen (1997) siten, että jäsenyys johonkin yhdistykseen ja harrastustoiminta tyydyttävät tarpeen kuulua johonkin. Teoria tukee vertaisohjaajan kirjoittamaa blogi-kirjoitusta erilaisista harrastustoiminoista, joita esimerkiksi oppilaitokset tarjoavat edulliseen hintaan opiskelijoille. Tällä neuvolla on myös vaikutusta siihen kuinka oppilaitoksessa viihdytään. Oppilaitoksissa viihtymisellä on sen sijaan suoranaista vaikutusta siihen kuinka opintoihin sitoudutaan. Svedlinin ja Metsämuurosen (2000) mukaan oppilaiden suhtautuminen kouluun on suorassa suhteessa heidän kokemuksiinsa mielekkäisiin kokemuksiin. Mielekkäitä kokemuksia muodostuu Svedlinin ja Metsämuurosen (2000) mukaan nimenomaan myönteisestä vuorovaikutuksesta ja esimerkiksi välitunneista. Vertaisohjaajat viittaavat välituntien sijaan oppilaitosten tarjoamiin mahdollisuuksiin harrastaa. Harrastusten kautta saadaan uusia ystävyys-suhteita tai entisiä suhteita voidaan syventää. Uusille opiskelijoille on myös tärkeää se, että mahdollisesti uusi asuinpaikka tulisi tutuksi. Niinpä vertaisohjaajan blogissa oli esitelty kaupungin palveluja, jotta uudet opiskelijat kotiutuisivat mahdollisimman hyvin uuteen ympäristöön.

Opintoihin sitoutumiseen vaikuttavat viihtymisen lisäksi opiskelijan henkilökohtaiset tavoitteet ja motiivit. Ohjauksessa neuvotaan esittämään itselleen kysymyksiä, joihin vastaamalla opiskelija saa itselleen kuvan siitä miksi hän opiskelee. Tutkintoon johtava koulutus kestää yleensä useamman vuoden, joten vertaisohjaajat neuvovat jakamaan opinnot pieniin välietappeihin. Tällöin on helpompi keskittyä opintojen suorittamiseen, kun kokonaisuus ei paisu kerralla liian isoksi. Tämän kaltainen neuvo on viisas, sillä pienempien kokonaisuuksien hallitseminen on helpompaa. Vertaan tätä maratonin juoksemiseen. Kun juoksee juottopisteeltä juottopisteelle, miettimättä liikaa maaliin tuloa, huomaa pian päässeensä maaliin. Opiskeluissa se tarkoittaa ammattiin valmistumista. Opettamisen ja opiskelujen yhteydessä puhutaan usein ulkoisista ja sisäisistä motiiveista. Varmasti sisäiset motiivit vaikuttavat opiskelijoilla taustalla, mutta mielenkiintoisena kannustimena kirjoituksista nousi eteen ulkoiset motivoinnin keinot. Tämä mielestäni kertoo tämän päivän nuorien tavoitteista ja arvomaailmasta. pienet palkinnot, tavara tai matka, motivoi enemmän kuin se mitä oikeasti haluaa oppia.

8.1.4 Mistä seikoista kirjoitukset tunnistaa nuorten kirjoittamiksi?

Nuoret eivät hallitse kirjakielen käyttöä yhtä hyvin kuin aikaisemmat sukupolvet. Tämä johtuu Nahkolan lanseeraamasta sähkökielen käytöstä. Puhutaan digisukupolvesta ja heidän sähköisessä mediassa käyttämästä kielestä. Sähkökielessä ja puhekielessä nuorten keskuudessa käytetään paljon lyhenteitä, täytesanoja ja lainattuja sanoja. Tämän hankeraportin analysoiduissa kirjoituksissa esiintyi kaikkia edellä mainittuja ilmiöitä, joten sen perusteella voi sanoa kirjoituksia nuorten kirjoittamiksi. Osa itse blogi-kirjoituksista oli varsin hyvin kirjakieltä noudattelevia, mutta niidenkin aihealueet viittasivat selvästi nuorempaan ikäluokkaan. Joissakin blogi-teksteissä sen sijaan oli havaittavissa puhekieltä, lauserakenteissa epäkohtia ja lainasanoja. Valtaosa nuorison käyttämistä kielellisistä seikoista ilmenikin blogi-kirjoitusten kommentteissa. Niissä ei selvästikään oltu keskitytty oikeinkirjoitukseen ja käytettiin melkein poikkeuksetta puhekieltä. Toki taitava kirjoittaja voi kirjoittaa minkälaista tekstiä tahansa, mutta edellä esitettyjen perustelujen tuella voisin sanoa kirjoitusten olevan nuorten kirjoittamia.

8.2 Hankkeen merkitys

Tämän hankkeen tavoitteena oli selvittää, kuinka käyttökelpoisia blogit ovat vertaisohjauksen välineenä. Tulosten mukaan blogi on toimiva ohjauksen väline, mutta ongelmaksi tässä yhteydessä nousi se, että kommentointi oli vähäistä. Tärkeää onkin pohtia, miksi blogi-kirjoituksia ei kommentoida aktiivisesti. Jotta sosiaalinen media ja siellä olevat yhteisöt synnyttävät Nurmen (2010) esittämää oppimista ja sosiaalisia tilanteita, on muodostuttava keskusteluja. Keskusteluja syntyy vain, jos blogeja kommentoidaan ja blogaaja vastaa kommentteihin. Blogien tarkoituksena olisi siis rohkaista vuorovaikutukseen.

8.4 Jatkokehittäminen

Kehittämishankkeen selvityksen kohteena olleet blogi-kirjoitukset tukevat mielestäni hyvin koulutuslinjan ja ammatin valintaa. Ne rohkaisevat nuoria osallistumaan yhteiskunnalliseen toimintaan ja pyrkimään elämässä eteenpäin. Kirjoitusten kommentoinnin vähyydestä johtuen jää kuitenkin blogien mahdollistama yhteisöllisyys toteutumatta. Esimerkiksi Pöngän ja Impiön (2012) esittämällä kontekstisidonnaisella yhteisöllisyydellä voitaisiin luoda viestiketjuja, jotka toimivat vertaisohjauksen polkuna. Tällaisten viestiketjujen keskustelu leviää sosiaalisessa mediassa ja kerää nopeasti lisää osallistujia, jolloin verkkovertaisohjauksessakin olisi enemmän yhteisöllisyyttä.

Jatkokehittämisen haasteeksi nouseekin, kuinka saadaan aktiivisia osallistujia blogi-kirjoitusten pariin. Tavoitteena olisi saada vertaisohjauksen statuksella kulkevaan ohjausyöhön lisää yhteisöllisyyttä.

LÄHTEET

- Aarreniemi-Jokipelto, P. 2010. Kohti yhteisöllisen ja henkilökohtaisen oppimisen tilaa sosiaalisen median välinein. Teoksessa, Ihanainen, P., Kalli, P. & Kiviniemi, K. (toim.) 2010. Sosiaalinen media ja verkostoituminen. OK-KA Helsinki.
- Alastila, A. 2009. Blogi tulee töihin. Infor Oy.
- Ilari, T. 2013. "Minun äiti" voi pian olla hyvää suomea. Aamulehti verkkosivut. Julkaistu 1.4.2013. Luettu 1.4.2013. <http://www.aamulehti.fi/Kotimaa/1194804918620/artikkeli/+minun+aiti+vo+i+pian+olla+hyvaa+suomea.html>
- Joronen, P. 2007. Ärsyttävä kieli. Puhekieleen kohdistuvat affektiset kannanotot Iltasanomien verkkokeskusteluissa. Suomenkielen pro gradu –tutkielma. Joensuun yliopistossa. 2007.
- Jäminki, S. 2008. Ohjaus- ja opiskeluprosessit samanaikaisessa ja eriaikaisessa verkkoympäristössä. Etnografinen tutkimusmatka verkkotutkimuksen maailmaan. Akateminen väitöskirja. Lapin yliopisto. Rovaniemi.
- Kalliala, E. & Toikkanen, T. 2009. Sosiaalinen media opetuksessa. Oy Finn Lectura Ab. Helsinki.
- Kallinen, R., Kerbs, H. & Nurmi, J. 2006. Laadukas vertaisohjaus. Ammattikorkeakoulujen opintojen ohjauksen kehittämisprojekti. Hämeen ammattikorkeakoulu.
- Kauppila, R.A. 2005. Vuorovaikutus ja sosiaaliset taidot. vuorovaikutusopas opettajille ja opiskelijoille. PS-kustannus. Jyväskylä.
- Kollanen, S. 2008. Nuorten kieli muuttuu. Turun yliopiston verkkolehti. UTUonline. Julkaistu 11.9.2008. Luettu 31.3.2013. http://www.utuonline.fi/sisalto/artikkeli/nuorten_kieli.html
- Kyngäs, H. 1999. Sisällön analyysi. 1999. Hoitotiede Vol. 11, 1/99.
- Lindström, N. & Autio, K. 2003. Nuorten vertaisohjaajakoulutus. Kokemuksia ja käytäntöjä nuorten vertaisohjauksesta ehkäisevän päihdetyön menetelmänä. Mannerheimin Lastensuojeluliitto ASK-projekti. Luettavissa: http://www.mll.fi/@Bin/39228/Nuorten_vertaisohjaajakoulutus.pdf
- Manninen, J., Burman, A., Koivunen, A., Kuittinen, E., Luukannel, S., Passi, S. & Särkkä, H. 2007. Oppimista tukevat ympäristöt. Johdatus oppimisympäristö ajatteluun. Opetushallitus.
- Metsämuuronen, J. 1997. Omaehtoinen oppiminen ja motiivirakenteet. Helsinki. Opetushallitus.

- Mikkonen, I. 2009. Sairastuneen vertaistuki. Akateminen väitöskirja. Sosiaalipoliitiikan ja sosiaalipsykologian laitos. Kuopion yliopisto. Luettavissa: <http://wanda.uef.fi/uku-vaitokset/vaitokset/2009/isbn978-951-27-1232-8.pdf>
- Myrskylä, P. 2012. Hukassa - Keitä ovat syrjäytyneet nuoret? eva analyysi No 19. Luettavissa: <http://www.eva.fi/wp-content/uploads/2012/02/Syrjailyminen.pdf>
- Nurmi, H. 2010. Onko Virtuaalimaailmassa helpompi muuttua kuin tavallisessa. Teoksessa, Ihanainen, P., Kalli, P. & Kiviniemi, K. (toim.) 2010. Sosiaalinen media ja verkostoituminen. OKKA Helsinki.
- Nyrhilä, E. & Savolainen, A. 2010. Sosiaalinen media ja vertaisohjaus nuoriso-työssä. Kehittämistehtävä. Tutkimuslähtöinen kehittämis- ja innovaatio-toiminta. Ylempi AMK tutkinto. Tampereen ammattikorkeakoulu.
- Pönkä, H. & Impiö, N. 2012. Sosiaalisen media oppimisympäristönä. Teoksessa, Pönkä, H., Impiö, N. & Vallivaara, V. (toim.) 2012. Sosiaalisen median opetuskäyttö. Oppimisen teoriaa ja kokemuksia DEVELOPE-hankkeesta. Oulun yliopisto.
- Skaniakos, T., Penttinen, L. & Lairio, M 2012 Vertaistuutorit ryhmäohjaajina korkeakouluissa. Teoksessa, Atjonen, P. (toim.) Oppiminen arjessa - kasvatus tulevaisuuteen. Joensuun vuoden 2011 kasvatustieteen päivien parhaat esitelmät artikkeleina. Suomen kasvatustieteellinen seura.
- Svedlin, R. & Metsämuuronen, J. 2000. Oppilaat, opettajat ja viihtyminen koulussa. Opetushallitus. Julkaistu 7.11.2000. Luettu 13.4.2013. <http://www02.ooph.fi/asiakkaat/itsearviointi/suomi/opetus/opopviih.html>
- Tasavallan presidentin kanslia 2012. Tasavallan presidentti kokoaa arkikeinoja syrjäytymisen ehkäisyyn. Uutiset 12.6.2012. Tiedote 12.6.2012. Luettu 6.4.2013. <http://www.tpk.fi/public/default.aspx?contentid=251197&nodeid=46542&contentlan=1&culture=fi-FI>
- Tikkamäki, K. 2013. Vertaismentorointi luento. Tampereen yliopisto, Informaatiotieteiden yksikkö & Tampereen ammatillinen opettajakorkeakoulu. Esitetty Tampereen ammatillisessa opettajakorkeakoulussa 11.1.2013.
- Varustamo 2010. Mikä on varustamo hanke. Luettu 6.4.2013. <http://varustamo.blogspot.fi/p/mika-on-varustamo-hanke.html>